

חזקה במקום שטר עומדת

א. שיטת הריטב"א למה צריכים טענה עם חזקת ג' שנים

תנן בבבא בתרא (מא.) כל חזקה שאין עמה טענה – אינה חזקה. כיצד? אמר לו: מה אתה עושה בתוך שלי? והוא אמר לו: שלא אמר לי אדם דבר מעולם – אינה חזקה; שמכרת לי, שנתת לי במתנה, אביך מכרה לי, אביך נתנה לי במתנה – הרי זו חזקה. ע"כ.

נחלקו בגמ' (ב"ב כח.-כט.) על המקור שחזקת ג' שנים מהני בקרקע. הולכי אושא סברי דילפינן חזקת ג' שנים משור המועד שכשם ששור תם נהפך למועד בג' נגיחות, כך קרקע דמרא קמא נהפך למוחזק בג' שני חזקה. (ונחלקו הראשונים איך להבין את הלימוד משור המועד, אך אכמ"ל בענין זה.) ורבנן סברי שחזקת ג' שנים בקרקע מבוססת על סברא, דלבתר ג' שנים לא מיזדהר איניש בשטריה. יש שתי דרכים כלליים בראשונים איך להבין שיטה זו. הרא"ש ורבינו יונה פירשו שחזקת ג' שנים היא תקנת חכמים, שאחר ג' שנים שהלוקח שם בשופי ובשלום, הקרקע של הלוקח ולא של המוכר. והרמב"ן, הרשב"א, והריטב"א פירשו שזה שלא מיחה בתוך ג' שנים הוי ראייה שבאמת זבנה למוחזק. לפום ריהטא, לפי שני הפירושים ברבנן, אינו ברור אמאי צריכים טענה בנוסף לחזקה. שאם החזקה היה תקנת חז"ל, צ"ב מאיזה טעם הצריכו חז"ל גם את הטענה. ואם חזקת ג' שנים הוה ראייה, לכאור' בראייה מוכרחת שהקרקע היא של המוחזק, יש לב"ד לתת את הקרקע למוחזק אפי' בלי טענה. שהרי אם ב"ד יודעים בודאות שחפץ מסויים היא של פלוני, אין צורך לטענה. דאם עדים יעידו שהקרקע היא של פלוני, היו ב"ד נותנים את הקרקע לפלוני ואפי' בלי טענה.

הריטב"א (מא.) מסביר ההו"א בגמ' שאין צריכים טענה בחזקת ג' שנים, כמו שאמרנו, שאין צריכים טענה כשיש ראייה מוכרחת, וז"ל: "רא"ת ומאי טעמא הוה ס"ד למימר כן [שא"צ טענה], י"ל משום דכל שהחזיק בקרקע שלש שנים

בשופי מוכחא מילתא דבדין אכלה ומקניא קני לה". וביאר דקמ"ל דהגמ' היא "דכיון דאיהו לא טעין, און לא טענינן ליה, דאיהו קאים ולא טעין, און נקום ונטעון ליה, וכדאמרינן בשמעטא קמייתא דפירקא (כ"ח:).". הריטב"א מציין את הגמ' בדף כח: ולכאו' הפשט בגמ' שם הוא שהחזקה מקיים את טענתו, דהיינו, שהפשט במוחזקות הוא דהמוחזק הוא אחד מן בעלי הדין הטוענים שהחפץ שייך להם, וע"י חזקתו הוא שנראה כבעל החפץ יותר משאר בעלי הדין שאין להם חזקה עם טענתם. אך אין המוחזקות בעצמה ראייה שהחפץ של המוחזק, ורק כשטוען הבעל דין שהחפץ שלו, מהני חזקה.¹ וצ"ב, שהגמ' שם ד"אנן ניקום ונטעון ליה" שקיל וטרי בשיטת הולכי אושא. ולכאו' כל זה ניתן להיאמר רק אליבא דהולכי אושא (כת. -כח:): דסברי שחזקת ג' שנים היא דין במוחזקות. אך לרבנן דסברי שחזקת ג' שנים סברא היא דלבתר ג' שנים לא מזדהר איניש בשטריה, בין אם נאמר דחזקה היא ראייה בעצם ובין אם נאמר שהיא תקנה, לכאו' אין הפשט שחזקה באה רק כדי לחזק את טענתו, וצ"ב אמאי צריכים טענה. ועיין לקמן.

ב. שיטת הר"ן למה צריכים טענה עם חזקת ג' שנים

הר"ן בחידושו (כח:): מפרש את הסוגיא בדף כח: באופן אחרת, וז"ל: כלומר, שהרי א"א שיזכה בקרקע זו אלא א"כ לקחה, וכיון דאיהו לא טעין הכי הורעה חזקתו, שאלו לקחה בודאי שהיה טוען כן בפירושו, וכיון דאיתיליד [ריעותא] בהך חזקה לא מהניא עכ"ל. והיינו, דבלי טענה יש ריעותא שמורה שהקרקע אינו של המוחזק. ובאמת, אין צריכים טענה, אלא בלי טענה הוה ריעותא. וזה דלא כריטב"א דפירש שהטענה נצרכת מעיקר הדין לגבות הקרקע.

ופירושו הר"ן לכאו' יועיל אף לרבנן, דאע"פ שהחזקה ראייה או תקנה בפני עצמה, עכ"פ האיטענה הוי ריעותא בחזקה. אך הר"ן הוא דעת יחיד בענין זה, ועדיין צ"ע לשאר ראשונים אמאי צריכים טענה לרבנן.

¹ יש להבין ד' רש"י (כח: ד"ה ומשני טעמא מאי): "זה אומר לקחתיה ממך וזה אומר גולתיה ממני ואין אנו יודעין האמת עם מי אתיא חזקת שלש שנים ומוקי לה ברשותיה ואמרינן דילמא קושטא הוא דקאמר אבל בלא טענה מהיכן קנאה בשביל אכילת שלש שנים" ע"כ. ונראה דכוונתו היא כמו שכתבנו בפנים שהחזקה מחזק את טענתו, ובלי טענה, אין החזקה מועיל לכולם.

ג. טענה עם חזקת ג' שנים לפי רבנן

לרבנן אפ"ל שבאמת א"צ טענה. שהרי המקור שצריכים טענה היא מהמשנה בדף מא. וכבר כתבנו לעיל שהריטב"א מבין שהשו"ט בגמ' שם הוא רק אליבא דהולכי אושא. וי"ל דס"ל לריטב"א דהמשנה היא שיטת הולכי אושא ובאמת פליגי רבנן עליה. ופי' תוספות (ב"ב מא. ד"ה שלא) בסוף דבריו שהמשנה אזלא לפי שיטת ר' ישמעאל (שהיא אותה שיטה של הולכי אושא). ואפשר לומר שהמשנה לא הוי לפי הרבנן ולרבנן לא צריכים טענה. אך באמת, קשה לומר כן בתוס', שפי' תוס' (שם) דאם המשנה הוי לפי הרבנן פשוט שצריכים טענה.

והפשטות היא שאף לרבנן צריכים טענה, אך על כל פנים מבואר בגמ' (כח:-כט.) דלא הוי הטענה דהולכי אושא כטענה של הרבנן. שהרי מקשה הגמ' להולכי אושא אמאי צריכים טענה ואינו מקשה כן לרבנן אף דקושיות אחרות שמקשה הגמ' להולכי אושא מקשה הגמ' לרבנן, וכגון מחאה שלא בפניו לא תיהוי מחאה.

ואפ"ל שהגמ' לא הקשה כן לרבנן דבאמת לדידהו לא צריך טענה. אך יותר נראה לומר דגם לרבנן צריכים טענה אלא דטענה דידהו לא הוה כטענה דהולכי אושא וצורך טענה דידהו פשוט הוא ולכן לא הקשה הגמ' לרבנן אמאי צריכים טענה ולקמן נבאר אופי הטענה לרבנן.

ד. שיטת הרשב"ם בחזקה במקום שטר

איתא במשנה (ב"ב מא.): כל חזקה שאין עמה טענה אינה חזקה. כיצד? אמר לו: מה אתה עושה בתוך שלי? והוא אמר לו: שלא אמר לי אדם דבר מעולם אינה חזקה; שמכרת לי, שנתת לי במתנה, אביך מכרה לי, אביך נתנה לי במתנה הרי זו חזקה. ע"כ.

ומשמע שהטענה שצריך לומר היא, שמכרת לי, שנתת לי במתנה וכו'. אך בגמ' (שם) משמע שגם כן צריך לטעון "שטרא הוה לי ואירכס", אך אין זה מוכרח, שאפשר לומר שצריך לטעון או טענה דמכרה לי או טענה דשטרא הוה לי ובלי לפרש באיזה אופן הקרקע הגיע לו. אבל עי' ברשב"ם דפירש (שם ד"ה קמ"ל) דאי טעין טענינן ליה, דהיינו, אם הבעל דין טוען שמכרת לי, ב"ד טוענין דשטרא הוה ליה ואירכס. וכן פי' רבינו גרשום (כח: ד"ה אינה חזקה): "ואי טעין הכי [מכרת לי וכו'] אע"ג דלית ליה שטרא טענין ואמרינן הכי הוא

כדקאמר ושטרא הוא דארכס ליה" ע"כ. ומשמע מדבריהם שצריכים גם כן לטעון ששטרא הוה לי ואירכס. ואינו ברור אמאי לא סגי בטענה דמכרת לי את הקרקע?

הרשב"ם (מא. ד"ה כל חזקה וכו') פ"י דחזקת ג' שנים לרבנן היא תקנה דלאחר ג' שנים שהמוחזק שם בשופי ובשלום, אינו צריך לשמור שטר המכר ונאמן לומר שהקרקע שלו אפי' בלי שטר. והחזקה בא במקום השטר (דלא כהולכי אושא דסבירא להו דחזקת ג' שנים היא דין במוחזקות, ודלא כפי' הרמב"ן אליבא דרבנן דזה דלא מיחה הוי ראייה דודאי זבנה), אלא הרשב"ם פירש כהרא"ש דהוי תקנת חכמים, אך לרשב"ם איכא נקודה נוספת דהיינו שהחזקה בא במקום השטר ואינו צריך את השטר, ותוקף דשטר הוא הוא תוקף החזקה. ומבואר מכמה סוגיות שהרשב"ם מביא ענינא דחזקה במקום שטר ומפרש דכח החזקה אינו אלים מכת השטר.

ולכן יש לומר שהמוחזק צריך לטעון שהיה לו שטר דאין החזקה מועיל כי אם כשבא במקום שטר. ואילו ידענו דלא היה לו שטר מעולם, אע"פ דיכול להיות שקנה את הקרקע בלא שטר, לא היה החזקה מועיל לו כלל. (וכל זה הוא רק לפי הרשב"ם אך לשאר ראשונים חזקת ג' שנים מועלת אפילו אם קנה את הקרקע בלא שטר ולא היה שום שטר מעולם.)

ה. שאר מקומות שיש דין של חזקה במקום שטר

הנה יש עוד כמה מקומות בהם מופיע הדין של חזקה במקום שטר:

א. הגמ' בב"ב (כט:-ל.) מביא נידון שהמרא קמא טוען שהוא היה דר עם המוחזק בתוך הג' שנים ולכן אין חזקה למוחזק, דרב נחמן אמר דעל המוחזק להביא ראיה שהוא היה דר בבית לבד. טעמו של רב נחמן מבואר בגמ': "אבל הכא לא יהא אלא דנקיט שטרא, מי לא אמרינן ליה: קיים שטרך וקום בניכסי!" והקשו הראשונים מה שייך ראייה דשטר לראייה דחזקת ג' שנים. ורבינו יונה תירץ דאיכא ק"ו, דמה בשטר שהוא מוחזק טפי מבחזקת ג' שנים, שהרי עדים החתומים על השטר נעשה כמי שנחקרה עדותן בב"ד, אפי' הכי חשו רבנן למזויף ואמרו קרקע בחזקת בעליה עומדת, כל שכן הכא בחזקת ג"ש דנימא דעל המוחזק להביא ראייה דהוה דידיה כדי להוציא מהמרא קמא. ולדברי רבינו יונה אין קשר בעצם בין החזקה לשטר שבא במקומו. אך הרשב"ם תירץ לטעמיה, וז"ל: "אחרי שהמוכר רוצה לפסלו והחזקה של שלש השנים במקום השטר היא באה ומאחר שהמוכר מערער על החזקה שאינה חזקה צריך

זה להביא עדים שחזקתו גמורה שלא דר זה עמו". דיינו, התקנה של חזקת ג' שנים היא שהחזקה באה במקום השטר ואין המוחזק צריך לשמור שטרו. ולכן כשם שצריך לקיים את השטר כשיש ערעור עליו, כך בחזקה צריך להביא ראייה כשיש ערעור על החזקה. וכמו שכתבנו לעיל דתוקף החזקה אינו אלא כתוקף השטר.

ב. בגמ' ב"ב (לג.) יש הוה אמינא ברא"ש שם (סי' יז) דלא שייך שבועה בחזקת ג' שנים דאין נשבעין על כפירת שיעבוד קרקעות ודוחה הו"א זו. ושוב כתב "נהי דחזקה במקום שטר עומדת, היינו לענין זה שאין מוציאין הקרקע מתחת ידו משום דלא מצי לאזידהורי בשטרו לעולם, ושבועה מיהא בעי". אך חולק הרשב"ם (ד"ה מהימנא), ופירש דכשם שבשטר לא שייך שבועה כמו כן בחזקת ג' שנים אין שבועה, שהחזקה במקום שטר עומדת. ומבואר דסבירא ליה לרא"ש דאע"פ שתקנו חזקה במקום שטר, על כל פנים החזקה היא דין בפני עצמו ודיניו אינם באים מדיני שטרות. וגם מבואר דסבירא ליה לרשב"ם שדיני החזקה באים מדיני השטר. וכאן חזינן דבר חדש דעד כאן לא ראינו אלא שדיני שטרות מגבילים כוחו של חזקת ג' שנים ולכן צריך לטעון שהיה לו שטר, ולכן צריך להביא ראייה לדחות את המערער. אך כאן חזינן דמעלה דשטר שאינו צריך לישבע שייכת גם כן לחזקת ג' שנים. ואין הקשר בין חזקת ג' שנים לחזקה בתורת דיו לבא מן הדין אלא עצם מהותה דשטר הוא מהותה דחזקת ג' שנים.

ג. בגמ' סנהדרין (כג:) נחלקו רבי מאיר ורבנן בבעל דין שטען שיש לו הרבה ראיות לדבריו, דסבירא להו לרבנן דצריך להביא כל ראיותיו אע"פ דסגי בחד מינייהו (צריך לברר), ורבי מאיר סבירא ליה דאינו צריך להביא אלא ראייה אחת אע"פ דאמר דאית ליה ראיות אחרות (אינו צריך לברר). ואיתא בגמ' שם:

נימא בפלוגתא דרבי ורבן שמעון בן גמליאל קמיפלגי [שרבנן כרבי ורבי מאיר כרשב"ג], דתניא: הבא לידון בשטר ובחזקה נידון בשטר, דברי רבי. רבן שמעון בן גמליאל אומר: נידון בחזקה. והוינן בה: בחזקה ולא בשטר? אלא אימא: אף בחזקה, וקיימא לן דבצריך לברר פליגי. לא, אליבא דרבן שמעון בן גמליאל כולי עלמא לא פליגי, כי פליגי אליבא דרבי דר"מ כרבי, ורבנן אמרי לך: עד כאן לא קאמר רבי התם אלא בחזקה דמכח שטרא קאתי. אבל הכא דהני עדים לאו מכח עדים אחריני קאתו, אפילו רבי מודה דאין צריך לברר.

ומסקנת הגמ' היא דלרבנן דסבירא להו דבדרך כלל אין צריך להביא כל ראיותיו עכ"פ במקום דאית ליה לבעל דין שטר וחזקה, צריך להביא השטר

דחזקה מכח שטרא קאתי. ופי' רבינו חננאל דאין החזקה ראייה אלא לזה שהיה שטר. אך אם השטר גופא הוה פסול, אין החזקה מועיל ולכך צריך להביא את השטר. אך רש"י שם פירש הגמ' באופן אחר, וז"ל: אלא משום דחזקה לאו עיקר ראייה הוא, דמכח השטר הוא דאתיא, ע"כ. דהיינו, תקנת ג' שנים² היא דלאחר ג' שנים אין המחזיק צריך לשמור שטרו והחזקה בא במקומו. אך כשהשטר גופא עדיין בידו צריך להביא את השטר דלא שייך חזקה אלא במקום דאין שטר והחזקה בא במקומו.

ו. קושיות בשיטת רשב"ם בסוגיא דמפלניא זבינתה דזבנא מינך

איתא בגמ' (בבא בתרא ל.ל-ל:): ההוא דאמר ליה לחבריה: מאי בעית בהאי ארעא? אמר ליה: מפלניא זבינתה דאמר לי דזבנה מינך. אמר ליה: את לאו קא מודית דהאי ארעא דידי היא, ואת לא זבינתה מינאי? זיל, לאו בעל דברים דידי את. אמר רבא: דינא קאמר ליה. ע"כ.

והיינו שהמערער טוען שהקרקע היא שלו ומי שמכר את הקרקע למוחזק הוי גנב ומכר קרקע שאינו שלו.

ופירש רשב"ם ד"מוקמינן ליה ביד המערער והיינו טעמא דכיון דמודה דשלו היה הקרקע מתחלה, לא מבעיא היכא דלא החזיק בה שלש שנים אלא אפילו החזיק בה שלש שנים נמי אינה חזקה ומפקינן ליה מיניה דהא חזקה שאין עמה טענה היא שהוא אינו יודע אם היתה של אותו שמכרה לו אם לאו והוה ליה כהכיר בה בשדה שאינו של מוכר". דהיינו, דאין החזקה מועלת משום דאין עמה טענה ואין המוחזק יודע אם זה שמכרה לו קנה השדה מהמערער.

והוסיף הרשב"ם (ד"ה אמר רבא דינא קא"ל) וז"ל: ולא מצי טעיין אמאי לא מיחה מערער בתוך שלש דהיכא אמרינן דמפסיד מערער בשתיקתו, היינו היכא דטעיין אידך מינך זבינתה ואכלתיה שני חזקה, דעד שלש שנים מיזדהר איניש בשטריה טפי לא מיזדהר, הלכך זה שלא מיחה והוא לא נזהר בשטרו הפסיד. אבל הכא דמודי מחזיק דלא מיניה דמערער זבניה שהוא בעל הקרקע ובעדים זבנה לא הורע כחו של מערער בשתיקתו שהחזקה במקום שטר מכירתו עומדת וכיון דאין שטרו מועיל לו שהרי מגזלן לקח אף חזקתו אינה כלום.

² עיין רש"י כתובות יז: ד"ה שני חזקה שכתב שחזקת ג' שנים היא תקנת חכמים.

וקשה³ דכבר פירש רשב"ם דהוה חזקה שאין עמה טענה וחזקה שאין עמה טענה אינו כלום ואמאי קשה ליה זה דמדלא מיחה המערער בתוך ג' הוי ראייה שהקרקע של לוקח, שהרי בלא טענה אין החזקה ראייה בפני עצמה. ועוד קשיא, דהא חזינן לעיל דסבירא ליה לרשב"ם דחזקת ג' שנים הויא תקנה ולא ראייה ומשמע כאן (וכן בדוכתי אחריני) דמניח דהוה ראייה ואם כן לכאור' אין צורך לתקנה. ועוד קשיא, דאם על כל פנים זה דלא מיחה בתוך ג' הוי ראייה, מה תירץ בזה דאמר שהחזקה במקום שטר עומדת, הרי עכ"פ יש ראייה שהיה מוחזק מדלא מיחה בתוך ג' שנים.

ז. טענה בחזקת ג' שנים הוי ספור דברים של השטר

הקשינו לעיל דלרבנן דחזקת ג' שנים הויא או ראייה או תקנה, אינו ברור אמאי צריכים טענה עמה. ויש להקדים דלכאור' איכא מעלה בחזקת ג' שנים דלא מצינו בשטר. שהרי השטר אינו מעיד דהקרקע הוי של לוקח אא"כ המוכר הנכתב בשטר הוא הוא בעלים הראשונים של הקרקע, מה שאין כן בחזקה, דזה דלא מיחה הוי ראייה דודאי זבנה, לכאור' איכא ראייה אף אם לא ידעינן מי היה המרא קמא, דעכ"פ ידעינן דלא מיחה. ולכן יש להקשות ביתר שאת, אמאי צריכים טענה שלקחתי ממך, דאפילו אם לא ידעינן ממי לקחה, על כל פנים אית לן ראייה מדלא מיחה. ונראה דזהו קושיית רשב"ם שהבאנו לעיל דהקשה דעכ"פ איכא ראייה בזה דלא מיחה. ותירץ דחזקה במקום שטר עומדת ויש לומר דכוונתו הוא כדחזינן לעיל לרשב"ם דדיני חזקה הם הם דיני שטר. ולכן כשם שמדיני השטר הוא שצריכים לכתוב סיפור הדברים, דהיינו מי הוא המוכר, כך בחזקה צריך לטעון מי הוא המוכר. וזוהי תפקידה של הטענה לרבנן, שהיא הסיפור דברים דחזקת ג' שנים. והטענה דמפלניא זבינתה דזבנה מינך לא הוי כסיפור דברים דלא ידעינן ממי לקחה ולכן הוה כחזקה שאין עמה טענה.

ואם תאמר אמאי דוקא כאן האריך הרשב"ם בסיבת הטענה. י"ל דזה הוא המקום הראשון שהגמ' מביאה המושג דחזקה שאין עמה טענה. ואע"פ

³ עיין דברות משה סימן נח אות יב שהקשה מעיין שאילות דין והסיק בצ"ע.

שבסוגיא הקודמת הביא הרשב"ם ענין דחזקה שאין עמה טענה, מ"מ הגמ' בסוגיא הקודמת מדברת במציאות שהמוחזק עומד בקרקע לפחות מג' שנים ואפי' אם יש לו טענה, אין כאן חזקה של ג' שנים.

והקשינו לפי הרשב"ם, האם חזקת ג' שנים היא תקנה או ראייה, וי"ל שתי תשובות: אפשר לומר שעצם התקנה הוא דזה דלא מיחה נחשב ראייה דזבנה מיניה, ובלי התקנה לא היא ראייה. וגם יש לומר דהשתא שתקנו דלבתר ג' שנים נותנים הקרקע למוחזק, זה דלא מיחה שוב הוי ראייה, אך קודם התקנה אין לו צורך למחות ולכן אינו ראייה דזבנה.⁴

ח. דברים נוספים ע"פ יסוד של חזקה במקום שטר

א. איתא בגמ' (ב"ב מז.) "גזלן וכן גזלן אין להן חזקה", כשבן גזלן טוען שיש לו חזקה של ג' שנים והוא ירש את השדה מאביו אין לו חזקה, שאביו היה גזלן ומסתמא גזל את השדה. ולכאור' יש להקשות,⁵ הרי מזה דלא מיחה המרא קמא יש ראייה שהקרקע של מוחזק ואינה גזולה דאם גזלה אביו הוה ליה למרא קמא למחות. אך לפי מה שכתבנו ניחא. שיש לומר דאין בכחה של חזקה אלא לפרש היאך נכנס שדה זו לרשות המוחזק, כשם ששטר אינו מפרש מאי דהוה קודם המכירה. וכאן אין החזקה שייכת אלא לבן ולא לאב ולכן אין החזקה מפרשת היאך יצא הקרקע מרשות המרא קמא ונכנס לרשות האב, ומסתמא גזלה האב.

ב. איתא בגמ' (ב"ב מא:) דטענה דמוחזק היא דמפלניא זבנה דזבנה מינך קמאי דידי, דהיינו ראיתי את המכר בין המערער למוכר והמוכר מכר את השדה לי, ומסקנת הגמ' היא דרק נאמן במיגו דאי בעי א"ל אנא זבנתה מינך. והקשו האחרונים אמאי צריכים מיגו, דלכאורה טענה דקמאי דידי זבנא מינך הוה טענה מעליתא דהיא טענת ברי וטענה טובה. ותירץ הקצות החושן (קמו:יב) דבאמת מיגו דגמ' לאו דוקא, ורצה לומר שכשם שטענה דזבנתה מינך מועילה, גם טענה דזבנה מינך קמאי דידי מועילה. אך לכאור' זה דחוק בלשון הגמ', ותוס'

⁴ והקהלות יעקב ב"ב ס' יח פי' כעין זה בנמוקי יוסף.

⁵ וכן הקשה רב שמעון שקאפ בחדושו בב"ב ס' יב.

(ב"ב ל. ד"ה לאו קמודית) כתבו במפורש דכוונת הגמ' היא למיגו ממש.⁶ אך לפי מה שכתבנו יש לומר דאין בכחה דחזקה אלא לפרש היאך נכנס שדה זה לרשות המוחזק כשם ששטר אינו מפרש מאי דהוה קודם המכירה. ולכן כאן החזקה אינו יכול לפרש איך הקרקע יצא מרשות מרא קמא ונכנס לרשות מוכר כי החזקה רק מפרש איך הקרקע נכנס לרשות המוחזק, ובלי מיגו לא היה החזקה מועלת.

⁶ והקה"י ב"ב סי' כא מתרץ שצריכים מיגו דיש ריעותא דליכא עדים שראו שהמוכר דר שם ואפילו ליום אחד. ועי' בנתה"מ (קמו: כב) תירוץ אחר.